

Φεβρουάριος 2004
Τεύχος 2

Συντάσσεται από την Ομάδα
Εργασίας του Κέντρου
Μεσογειακών & Μεσανατολικών
Σπουδών του Ινστιτούτου Διεθνών
Σχέσεων
kemmes@idis.gr

Σε αυτό το τεύχος

- 1 Λιβύη: Αφοπλισμός και επαφές με Ισραηλινούς στην Αθήνα
- 2 Η αλλαγή της ρωσο-αμερικανικής στρατηγικής στον Καύκασο
- 3 Η σύλληψη του Σαντάμ Χουσεϊν και το μέλλον του Ιράκ
- 4 Τουρκία-Ισραήλ: αιτήματα και υποσχέσεις.
- 5 Εξομάλυνση στις σχέσεις Αιγύπτου – Ιράν
- 6 Διάθεση Τεχεράνης για προσέγγιση με ΗΠΑ
- 7 ΟΑΣΕ και NATO εκτοπίζουν τη Ρωσία από τα τατζικο-αφγανικά σύνορα.
- 8 Η PEPSI κατακτά το Ιράκ
- 9 Η υπόθεση της τράπεζας al-Medina στον Λίβανο
- 9 Επισημάνσεις

ΣΗΜΕΙΩΜΑ

ΓΙΑ ΤΗ ΜΕΣΗ ΑΝΑΤΟΛΗ

ΛΙΒΥΗ : ΑΦΟΠΛΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΕΠΑΦΕΣ ΜΕ ΙΣΡΑΗΛΙΝΟΥΣ ΣΤΗΝ ΑΘΗΝΑ

Όταν ο επιθεωρητής των Ηνωμένων Εθνών για τα πυρηνικά, Μοχάμεντ ελ Μπαραντέι, επισκέφθηκε τη Λιβύη στα τέλη Δεκεμβρίου, είχε δηλώσει πως η χώρα βρισκόταν στα πολύ αρχικά στάδια ενός προγράμματος ανάπτυξης πυρηνικών όπλων, χωρίς να υπάρχει ακόμη η δυνατότητα εμπλουτισμού ουρανίου. Ο Ελ Μπαραντέι αναφέρθηκε σε ένα «περίπλοκο δίκτυο», από όπου η Λιβύη αποκτούσε την απαραίτητη τεχνολογία - ο εξοπλισμός και η τεχνολογία προέρχονταν από έναν αριθμό χωρών, μέσω της μαύρης αγοράς και της λειτουργίας μεσαζόντων. Η ομάδα των επιθεωρητών, μετά το πέρας της αποστολής της, δήλωσε πως ο εξοπλισμός είχε αποσυναρμολογηθεί και παρακρατηθεί.

Σύμφωνα, όμως, με τους Sunday Times του Λονδίνου, ο γιος του Προέδρου της Λιβύης, Καντάφι, ομολόγησε πως η Τρίπολη είχε αγοράσει από Πακιστανούς επιστήμονες, έναντι σαράντα εκατομμυρίων δολαρίων, σχέδια για την παραγωγή πυρηνικής βόμβας, ενώ πάνω στο πρόγραμμα εργαζόταν εξέχον επιστημονικό προσωπικό της Λιβύης, με εκπαίδευση βρετανική. Ακόμη, δήλωσε πως η χώρα του είχε αποκτήσει τα απαραίτητα συστατικά από διάφορες άλλες πηγές, μέσω της μαύρης αγοράς, μεταξύ των οποίων ήταν χώρες ασιατικές, όπως η Μαλαισία, αλλά και χώρες της Νότιας Αφρικής. Σημαντική αραβική πηγή αποκάλυψε πως κάποια από τα συστατικά για το πυρηνικό πρόγραμμα της χώρας αγοράστηκαν

στο Ντουμπάι και στάλθηκαν στη Λιβύη μέσω της θαλάσσιας οδού.

Κατά την ίδια, πάντα, εφημερίδα, ο διάδοχος του Λίβου Προέδρου αποκάλυψε πως η Μεγάλη Βρετανία θα συμμετάσχει στην εκπαίδευση και τον επανεξοπλισμό του εθνικού στρατού της Λιβύης, στο πλαίσιο μιας ιστορικής συμφωνίας που ανακοινώθηκε από τον Βρετανό Πρωθυπουργό πριν τα Χριστούγεννα, σε αντάλλαγμα για την υπόσχεση της αφρικανικής χώρας να τερματίσει τα προγράμματα παραγωγής πυρηνικών και χημικών όπλων. Πιο συγκεκριμένα, φέρεται να δήλωσε πως δεν θα υπάρξει κανένα πρόβλημα με τη στάθμευση βρετανικών ή αμερικανικών στρατευμάτων στην χώρα, εφόσον «παραδίδουμε τα όπλα μας, και άρα χρειαζόμαστε μια διεθνή ομπρέλα για προστασία». Μίλησε, ακόμη, για μια νέα σελίδα στην ιστορία της Λιβύης, η απαρχή της οποίας έγινε όταν ο ίδιος άρχισε να δρα σαν «μεσολαβητής» μεταξύ του πατέρα του, Προέδρου της χώρας, και της CIA και ΜΙ6. Όταν ο Πρόεδρος Καντάφι πείστηκε πως οι Αμερικανοί και οι Βρετανοί δεν αποσκοπούσαν σε μία καθεστωτική αλλαγή στη Λιβύη, συμφώνησε να συνεργαστεί.

Στο μεταξύ, σύμφωνα με τη λονδρέζικη Sunday Telegraph, Βρετανοί αξιωματούχοι που επισκέφθηκαν τα παράνομα εργαστήρια παραγωγής πυρηνικών στη Λιβύη, δήλωσαν πως η χώρα είχε σημαντικά αποθέματα των συστατικών που είναι απαραίτητα για την κατασκευή χημικών όπλων, καθώς και την απαιτούμενη τεχνολογία για την ανάπτυξη βιολογικών όπλων, ενώ ο εμπλουτισμός ουρανίου ήταν ήδη εν εξελίξει. Αυτές οι παρατηρήσεις συγκροτούνται θεμελιωδώς με τις επισημάνσεις του Ελ Μπαραντέι.

Ο Λίβυος Πρωθυπουργός, σε συνέντευξή του στους New York

Times, δήλωσε πως η Τρίπολη περιμένει από τις ΗΠΑ να άρουν τις κυρώσεις τους προς τη χώρα έως τις 12 Μαΐου, σε αντάλλαγμα προς την απόφαση Καντάφι να συνεργαστεί πάνω στο θέμα των πυρηνικών, αλλιώς η Λιβύη δεν θα είναι σε θέση να καταβάλει την αποζημίωση των έξι εκατομμυρίων δολαρίων ανά οικογένεια στους συγγενείς των θυμάτων του Lockerbie (1988).

Σύμφωνα με εφημερίδα του Κουβέιτ, υψηλοί αξιωματούχοι της Λιβύης και του Ισραήλ συναντήθηκαν την Παρασκευή, 2 Ιανουαρίου, στη Βιέννη, παρουσία Αμερικανού διπλωμάτη, και συμφώνησαν ότι μια ισραηλινή αποστολή, αποτελούμενη από αξιωματούχους του Υπουργείου Εξωτερικών, Άμυνας και της Μοσάντ, θα επισκεφθεί την Τρίπολη μετά τις 15 Ιανουαρίου, για να συζητηθεί ο στόχος εξομάλυνσης των σχέσεων των δύο χωρών. Ακόμη, σύμφωνα με ευρωπαϊκές πηγές, ο γιος του Λίβου ηγέτη και ο αρχηγός των μυστικών υπηρεσιών της χώρας πραγματοποίησαν συναντήσεις με αξιωματούχους του Ισραήλ περισσότερες από μία φορές, σε Λονδίνο και Γενεύη, τον περασμένο Αύγουστο και Νοέμβριο, με τη μεσολάβηση του Κατάρ. Από τη μεριά του, ο Μουαμάρ Καντάφι συμφώνησε να αποζημιώσει τους Εβραίους της Λιβύης, των οποίων η περιουσία κατασχέθηκε στα πρώτα στάδια της Σοσιαλιστικής Επανάστασης του 1969, δηλώνοντας συγχρόνως έτοιμος να επιτρέψει στους Λίβους πολίτες να ταξιδεύουν στο Ισραήλ.

Ένα μέλος της Ισραηλινής Βουλής, από το Εργατικό Κόμμα, ο Efraim Sneh, επιβεβαίωσε πως, μαζί με έναν ακόμη Ισραηλινό βουλευτή, είχαν συνάντηση με τον γιο του Καντάφι, τον περασμένο Αύγουστο στην Αθήνα, κατά τη διάρκεια ομιλίας του τελευταίου, στο πλαίσιο της οποίας ο Σαΐφ Καντάφι υποστήριξε τη λύση του «ένος κράτους, δύο εθνών» (Israstine) στη σύγκρουση Ισραήλ και Παλαιστίνης. Ο Sneh δήλωσε βέβαιος πως ο γιος του Λίβου Προέδρου θα μπορούσε να φθάσει μέχρι το σημείο να

συνάψει διπλωματικές σχέσεις με το Ισραήλ. Σύμφωνα με εφημερίδα του Τελ Αβίβ, αξιωματούχος του ισραηλινού Υπουργείου Εξωτερικών αναχώρησε την πρώτη εβδομάδα του χρόνου για το Παρίσι, με σκοπό να συναντήσει έναν Άραβα ομόλογό του και να συζητήσουν το ενδεχόμενο έναρξης κάποιου διαλόγου με τη Λιβύη. Ο αναπληρωτής Υπουργός Εξωτερικών της Τρίπολης διέψευσε αυτές τις πληροφορίες ως αναληθείς.

Η ΑΛΛΑΓΗ ΤΗΣ ΡΩΣΟ-ΑΜΕΡΙΚΑΝΙΚΗΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗΣ ΣΤΟΝ ΚΑΥΚΑΣΟ

Οι πρόσφατες πολιτικές εξελίξεις στη Γεωργία, όπου η «εκθρόνιση» του Σεβερντάτζε έγινε με τη σύμπραξη του Ρώσου υπουργού Εξωτερικών, αποκαλύπτουν μια νέα δυναμική στις σχέσεις μεταξύ του γεωστρατηγικού τριγώνου Μόσχα-Τιφλίδα- Ουάσιγκτον. Η επιρροή της Ρωσίας στον Καύκασο αυξάνεται, ενώ οι ΗΠΑ, επικεντρωμένες αποκλειστικά στον πόλεμό τους κατά της τρομοκρατίας και προσπαθώντας να «σηκώσουν» το βάρος της μεταπολεμικής ανοικοδόμησης του Ιράκ και του Αφγανιστάν, αφήνουν τη Μόσχα, «εν λευκώ», να χειρίζεται τις καυκάσιες υποθέσεις.

Η Αμερική πάντοτε επιφύλασσε για τη Γεωργία το ρόλο του μεταφορικού διαδρόμου των ενεργειακών αποθεμάτων της Κασπίας Θάλασσας. Ωστόσο, η κατασκευή του αγωγού πετρελαίου μέσω γεωργιανού εδάφους προϋποθέτει την ομαλή λειτουργία των πολιτικών και οικονομικών της θεσμών, με απώτερο στόχο τη δημιουργία του θετικού επενδυτικού κλίματος. Ο πλέον εύκολος τρόπος επίτευξης του στόχου αυτού είναι η αμερικανική υποστήριξη της ρωσικής παρουσίας στην εν λόγω περιοχή. Αρκεί, βέβαια, η Μόσχα να μην εκδηλώσει νέες ηγεμονικές τάσεις. Έτσι, θα πρέπει να περιμένουμε στο μέλλον μεγαλύτερο συντονισμό των

ρωσοαμερικανικών κινήσεων στον Καύκασο.

Από την άλλη πλευρά, και το Κρεμλίνο δεν έχει κάποιο άμεσο όφελος από τη σημερινή χαώδη κατάσταση, που επικρατεί στη Γεωργία. Βέβαια, πάντα υπάρχει κίνδυνος η ρωσική πολιτική στην περιοχή να οδηγήσει στη γενικότερη επιδείνωση της κατάστασης. Ας μην λησμονούμε, ότι τα αποσχιστικά κινήματα στις δύο γεωργιανές επαρχίες –την Αμπχαζία και τη Νότια Οσετία– λαμβάνουν άτυπη υποστήριξη από τη Ρωσία. Επιπλέον, η Ρωσία δε βιάζεται να συμμορφωθεί με το συμφωνηθέν –το 1999, στην Κωνσταντινούπολη– κλείσιμο των ρωσικών βάσεων στο γεωργιανό έδαφος. Συνεχίζονται, ωστόσο, και οι διπλωματικές «τριβές» μεταξύ των δύο χωρών, λόγω των Τσετσένων ανταρτών που βρίσκουν καταφύγιο στη Γεωργία.

Η αλλαγή εξουσίας στην Τιφλίδα αυξάνει τις δυνατότητες της ρωσικής επιρροής σε αυτήν. Από την άλλη πλευρά, η πρόσφατη δήλωση της Ουάσιγκτον σχετικά με τη μείωση της οικονομικής της βοήθειας προς τη Γεωργία –λόγω διαφθοράς των γεωργιανών υψηλών αξιωματούχων– υπονοεί ότι οι Αμερικανοί δε θεωρούν, πλέον, τις επενδύσεις τους στον Καύκασο αρκετά αποδοτικές και μειώνουν την παρουσία τους εκεί. Η προαναφερθείσα άποψη της αμερικανικής ηγεσίας επιβεβαιώθηκε, λίγες μήνες πριν από την παραίτηση του Σεβερντάτζε, όταν οι ρωσογεωργιανές οικονομικές σχέσεις ενδυναμώθηκαν, εις βάρος των αμερικανικών συμφερόντων.

Επιπλέον, η προηγούμενη «φιλοδουτική» πολιτική της γεωργιανής ηγεσίας δεν εξηγείται, εξ ολοκλήρου, με την δήθεν αντιρωσική διάθεση της κοινής γνώμης της. Τα αίτια της εν λόγω στάσης της Τιφλίδας είναι πολύ πιο ρεαλιστικά. Ενώ η Δύση βοηθούσε τη Γεωργία οικονομικά και στρατιωτικά, η Ρωσία είτε διαμαρτυρόταν είτε την απειλούσε. Βέβαια, η δυτική βοήθεια προς τη Γεωργία εξυπηρετούσε και τα ρωσικά συμφέροντα. Εάν η Τιφλίδα δεν λάμβανε τη βοήθεια αυτή, η πολιτική διάλυσή της θα σημειωνόταν πολύ πιο γρήγορα. Έτσι, η Ρωσία θα αποκτούσε στα νότια σύνορά της μια νέα εν

δυνάμει βάση της παγκόσμιας τρομοκρατίας.

Ωστόσο, εάν η πολιτική κατάσταση στη Γεωργία αποσταθεροποιηθεί περαιτέρω και η Αμερική απειπλακεί από το Ιράκ, δεν αποκλείεται η αναβίωση του ρωσοαμερικανικού ανταγωνισμού για την έλεγχο της περιοχής. Επιπρόσθετα, η σημερινή ρωσική οικονομική υπεροχή στη Γεωργία μπορεί να αντιστραφεί, καίτοι η ενεργειακή κρίση στην Αμπχαζία δύσκολα επιλύεται χωρίς τη σύμπραξη της Ρωσίας. Η νέα γεωργιανή ηγεσία χαρακτηρίζεται από την απροκάλυπτη φιλοδυτική της στάση. Έτσι, είναι σχεδόν βέβαιο, ότι η χώρα θα οδηγηθεί σε πρωτοφανές πολιτικό και οικονομικό άνοιγμα προς τη Δύση. Όπως δείχνουν τα πράγματα, λοιπόν, τα συμφέροντα της Αμερικής και της Ρωσίας μπορούν κάλλιστα να συγκρουστούν στο γεωργιανό χώρο.

Σήμερα, η Μόσχα έχει τη μοναδική ιστορική ευκαιρία να αναβαθμίσει ποιοτικά την παρουσία της στην περιοχή. Για να την εκμεταλλευτεί εις έπακρον, το Κρεμλίνο χρειάζεται να ξεπεράσει την αλαζονική και, πολλές φορές, αδιάφορη στάση της απέναντι στη Γεωργία. Η ρωσική πολιτική του «μαστιγίου» στον Καύκασο πρέπει να αντικατασταθεί με αυτήν του «καρότου», δηλαδή της συστηματικής οικονομικής αρωγής και της διπλωματικής υποστήριξης. Έτσι, όταν η Γεωργία θα βρεθεί απέναντι από μια φιλικά διακείμενη Ρωσία, δεν θα έχει λόγο να διεξάγει την αντιρωσική εξωτερική πολιτική.

Η ΣΥΛΛΗΨΗ ΤΟΥ ΣΑΝΤΑΜ ΧΟΥΣΕΪΝ & ΤΟ ΜΕΛΛΟΝ ΤΟΥ ΙΡΑΚ

Με την κατάσταση στο Ιράκ να παραμένει σε ένταση, οι ΗΠΑ δεν δείχνουν ότι ενεργούν στην περιοχή έχοντας απόλυτα σαφή ιεράρχηση στόχων, καθώς προχωρούν σε μια εθνική ανοικοδόμηση (nation building) του Ιράκ χρησιμοποιώντας, όμως, πολύ περιορισμένα μέσα. Το συμπέρασμα αυτό προκύπτει καθώς, σύμφωνα με μια μελέτη του RAND, εξετάζοντας όλες τις ιστορικές περιπτώσεις συμμετοχής των ΗΠΑ στην διεξαγωγή εθνικής

ανοικοδόμησης, από την Γερμανία (το 1945) μέχρι το Αφγανιστάν, (το 2002) προκύπτουν τα ακόλουθα συμπεράσματα.

Συγκρίνοντας την αναλογία δύναμης ανά κάτοικο του αμερικανικού στρατού για το Ιράκ, (20 στρατιώτες ανά 1000 κατοίκους στις πολύ ασταθείς περιοχές) με αυτήν στην περίπτωση της Βοσνίας, τότε ο αμερικανικός στρατός στο Ιράκ θα έπρεπε να κυμαίνεται περίπου στις 500.000 στρατιώτες (ενώ σήμερα υπάρχουν μόλις 150.000) και επιπλέον 53.000 για αστυνομικά καθήκοντα.

Αναφορικά με το ύψος της εξωτερικής οικονομικής βοήθειας, αντλώντας από τα παραδείγματα του παρελθόντος (Βοσνία), αυτή θα έπρεπε να φτάσει τα \$36 δις. Τα έσοδα από τον ιρακινό πετρελαϊκό τομέα είναι ανεπαρκή για την κάλυψη της ανοικοδόμησης του Ιράκ. Τα μεγέθη των 500.000 στρατιωτών και \$36 δις για βοήθεια είναι πέραν, ίσως, των δυνατοτήτων και των προθέσεων των ΗΠΑ.

Ένα δεύτερο συμπέρασμα είναι ότι οι έγκαιρες αποχωρήσεις και στρατηγικές εξόδου (στην περίπτωση του Ιράκ έχει τοποθετηθεί χρονικά στον μήνα Ιούνιο) είναι ασύμβατες με μια πετυχημένη εθνική ανοικοδόμηση, αφού η εμπειρία δείχνει ότι προκειμένου να είναι πετυχημένη πρέπει να κρατήσει μέχρι και 7 έτη. Η έλλειψη ορίζοντα στην αμερικανική παρουσία αποθαρρύνει τμήματα της ιρακινής κοινωνίας να ριψοκινδυνέψουν, παίρνοντας ανοικτά το μέρος της παρούσας κατάστασης.

Στην περίπτωση του Ιράκ, λοιπόν, πρώτον, η αντίσταση του δεν αποτελείται από τακτικό στρατό ώστε να διεξάγει συγκεκριμένες μάχες. Δεύτερον, μετά την σύλληψη του Σαντάμ Χουσεΐν, φαίνεται πλέον ότι δεν υπάρχει σαφής και ξεκάθαρη ηγετική δομή, η οποία να θέτει κάποιους συγκεκριμένους πολιτικούς στόχους και πολιτική σκοπιμότητα πίσω από το όλο εγχείρημα της Ιρακινής αντίστασης, εξομαλύνοντας και ελέγχοντας έτσι τον ένοπλο αγώνα.

Αυτό έχει σαφείς επιπτώσεις στην διεξαγωγή του πόλεμου. Πρώτον, η ανάπτυξη της δράσης, από την μια πλευρά, εξαρτάται από την δράση της άλλης. Δεύτερον, ο πόλεμος αποτελεί

μια σύγκρουση ζωντανών δυνάμεων και κανείς δεν γνωρίζει τα πραγματικά όρια δυναμικότητας και αντοχής του άλλου, δηλ. όσο ο εχθρός δεν έχει νικηθεί, οι ΗΠΑ οφείλουν να φοβούνται το ενδεχόμενο της ήττας τους, εφόσον δεν διαθέτουν τον απόλυτο έλεγχο. Τρίτον, επειδή ο σκοπός του πόλεμου είναι η καταστροφή και η ήττα του εχθρού η προσπάθεια ρυθμίζεται ανάλογα με την δύναμη που διαθέτει ο αντίπαλος. Στην περίπτωση του Ιράκ, οι ΗΠΑ ουσιαστικά δεν έχουν διακριτό αντίπαλο για να καταστραφεί και να ηττηθεί, γιατί απώτερος σκοπός τους είναι η εθνική του ανοικοδόμηση.

Εκτιμώντας τις δυνατότητες της ιρακινής αντίστασης, επισημαίνονται δύο παράμετροι. Πρώτον, υπάρχει ένας ορισμένος αριθμός όπλων και ξένων εθελοντών, οι οποίοι εισέρχονται λαθραία στη χώρα. Το αμερικανικό ινστιτούτο CSIS εκτιμά ότι προέρχονται κυρίως από το Ιράν και την Συρία, χωρίς όμως να αποτελούν συντονισμένες κυβερνητικές προσπάθειες απο-σταθεροποίησης. Δεύτερον, αναγνωρίζεται ότι η απειλή θα μπορούσε να μεγεθυνθεί γιατί πέρα από την εισροή δυναμικού, η αντίσταση διαπιστώθηκε ότι διαθέτει ελαφρά όπλα, πολλαπλούς εκτόξευτες ρουκετών 107mm, όλμους 120mm, πυραύλους εδάφους-αέρος, και οι βόμβες τους γίνονται καταστρεπτικότερες με τον καιρό και υιοθετούνται καλύτερες τεχνικές πυροδότησης.

Η αλήθεια πάντως είναι ότι η ιρακινή αντίσταση κλιμακώνεται, αναπροσαρμόζεται και με τον καιρό γίνεται αποτελεσματικότερη. Αυτό προκύπτει καθώς:

Τον Ιούνιο, χρησιμοποιούσαν απλά απευθείας πυρά, διαπίστωσαν όμως ότι δεν ήταν αρκετά και δεν μπορούσαν να συναγωνιστούν την ανεπτυγμένη τεχνολογία διεξαγωγής μάχης νυκτός των Αμερικανών, οι οποίοι με ευκολία ανίχνευαν το θερμικό ίχνος των ανταρτών.

Τον Ιούλιο, παρότι έκαναν επιθέσεις από απόσταση, χρησιμοποιώντας RPG, εξακολουθούσαν να είναι εύλωτοι στις επιθέσεις των Αμερικανών.

Τον Αύγουστο, όμως, ξεκίνησαν την χρήση αυτοσχέδιων εκρηκτικών

μηχανισμών (ΑΕΜ), C-4, με καλούς πυροδοτικούς μηχανισμούς.

Εκτοτε, έχουν προστεθεί όλμοι, ρουκέτες αλλά οι ΑΕΜ (τους οποίους δημιουργούν ταχύτατα και με τον καιρό με αυξανόμενη καταστρεπτική ισχύ) και οι επιθέσεις αυτοκτονίας είναι η μεγάλη απειλή, καθώς αιφνιδιάζουν τους Αμερικανούς και προκαλούν τον μεγαλύτερο αριθμό θυμάτων.

Η εχθρότητα που εκπέμπει η ιρακινή αντίσταση και η ανθεκτικότητα της τροφοδοτείται και από άλλους παράγοντες. Τέτοιοι είναι τα εκρηκτικά κοινωνικά προβλήματα της περιοχής (η ανεργία, η πληθυσμιακή έκρηξη της περιοχής, οι χαμηλοί ρυθμοί ανάπτυξης, η αδυναμία ανάνηψης της γεωργικής παραγωγής), το αίσθημα πικρίας των Ιρακινών για την περιθωριοποίηση της χώρας τους και, τέλος, η πολιτική παράδοση των μουσουλμανικών κοινωνιών στην γέννηση, δράση και ενίοτε κρατική υποστήριξη των αντιδυτικών κινημάτων.

ΤΟΥΡΚΙΑ-ΙΣΡΑΗΛ: ΑΙΤΗΜΑΤΑ ΚΑΙ ΥΠΟΣΧΕΣΕΙΣ

Σύμφωνα με την τουρκική εφημερίδα *Hurriet*, οι εξαγωγές ισραηλινών αγαθών στην Τουρκία παρουσίασαν σημαντική αύξηση κατά το 2003. Πιο συγκεκριμένα, οι εισπράξεις από τις εξαγωγές ανήλθαν σε 47.9 δις δολάρια, σημειώνοντας αύξηση 32.4% σε σχέση με το 2002. Χαρακτηριστικό της προόδου είναι ότι το 83.9 % αυτών των εξαγωγών αφορούσαν βιομηχανικά προϊόντα. Επιπλέον, το Ισραήλ συμφώνησε στην ανταλλαγή οπλικών συστημάτων για νερό με την Τουρκία. Σύμφωνα με πληροφορίες που διέρρευσαν στον τύπο, τα δύο κράτη, το 2002, συνήψαν συμφωνία εικοσαετούς διάρκειας, σύμφωνα με την οποία η Τουρκία θα παρέχει στο Ισραήλ σημαντικές ποσότητες πόσιμου νερού (50 δις κυβικά μέτρα). Αυτή είναι μια ευνοϊκή λύση στο γνωστό πρόβλημα εξεύρευσης πόσιμου νερού που ταλανίζει τις χώρες της περιοχής. Παρά το γεγονός ότι

άλλες μέθοδοι εξεύρευσης πόσιμου νερού, όπως η αφαλάτωση, θα ήταν οικονομικά πιο συμφέρουσες για το Ισραήλ, τελικά επιλέχθηκε η λύση της εισαγωγής νερού από την Τουρκία, αφού όμως πρώτα είχε εξασφαλίσει τη συμφωνία ανταλλαγής νερού με οπλικά συστήματα. Ειδικότερα, το Ισραήλ θα παρέχει τεθωρακισμένα και τεχνολογία για την πολεμική αεροπορία, ενώ η Τουρκία θα μεταφέρει ένα δις κ. μ. νερό στο Ισραήλ, το τρέχον έτος.

Παράλληλα, την επαύριο των τρομοκρατικών επιθέσεων στην Κωνσταντινούπολη στις 15 και 20 Νοεμβρίου 2003 με στόχους εβραϊκά και βρετανικά συμφέροντα αντιστοιχώς, η Τουρκία προχώρησε σε σύναψη συμφωνίας με το Ισραήλ στον τομέα της τρομοκρατίας.

Συγκεκριμένα, στις 25/12/2003 οι υπουργοί Εσωτερικών της Τουρκίας και του Ισραήλ υπέγραψαν συμφωνία στον τομέα της ασφάλειας με αντικείμενο τη συνεργασία στον «πόλεμο κατά της τρομοκρατίας». Η συμφωνία προβλέπει, επίσης, τη διεξαγωγή κοινών ασκήσεων τόσο στο Ισραήλ όσο και στην Τουρκία όσον αφορά τις συνοριακές αστυνομικές δυνάμεις των δύο χωρών, ενώ περιλαμβάνει και στην ανταλλαγή πληροφοριών ασφάλειας, καθώς και την από κοινού ανάπτυξη «αντιτρομοκρατικής» τεχνολογίας.

Σε συνέντευξη τύπου που ακολούθησε την υπογραφή της συνεργασίας, οι δυο υπουργοί Εσωτερικών αναφέρθηκαν επίσης στο επίμαχο ζήτημα των σχέσεων με τη Συρία. Ειδικότερα, ο υπουργός Εσωτερικών του Ισραήλ, Τσαχί Χανεγκμπί, πρότεινε στην Τουρκία να συμβάλει στην επίλυση των προβλημάτων μεταξύ Ισραήλ – Συρίας, επισύροντας την προσοχή της δεύτερης στη μη στήριξη τρομοκρατικών ομάδων. Ο Τούρκος υπουργός Εσωτερικών, Αμπντουλκαντίν Ακσού, από την πλευρά του, τόνισε ότι πολλά από τα προβλήματα που αντιμετώπιζε η χώρα του με τη Συρία στο παρελθόν έχουν ξεπεραστεί. Εξήρε, μάλιστα, την πρόσφατη συνεργασία των συριακών αρχών με τις αντίστοιχες τουρκικές για την παράδοση στη Τουρκία- μετά τις τρομοκρατικές επιθέσεις του Δεκεμβρίου- μεγάλου αριθμού υπόπτων

για συμμετοχή σε τρομοκρατικές δραστηριότητες και την επικείμενη υπογραφή μνημονίου και κατανόησης για την καταπολέμηση της εγκληματικότητας και της τρομοκρατίας μεταξύ Τουρκίας – Συρίας στα μέσα Δεκεμβρη.

Ευκαιρία για την προώθηση των αιτημάτων του Ισραήλ απέναντι στη Συρία, αποτέλεσε η επίσημη, ιστορική επίσκεψη του Σύρου προέδρου Μπασάρ αλ-Ασάντ στην Τουρκία στις 6-8 Ιανουαρίου 2004 – η πρώτη επίσκεψη Σύρου προέδρου στην Τουρκία από την ανεξαρτησία της Συρίας το 1946. Ο Ασάντ συζήτησε με τον Τούρκο ομόλογό του, πρόεδρο Αχμέτ Νετζιντέτ Σεζέρ, τρόπους για τη σύσφιξη των σχέσεων των δυο χωρών στους τομείς της οικονομίας και της ασφάλειας ύστερα από μακρά περίοδο εχθρότητας. Οι δυο πρόεδροι συζήτησαν επίσης σχετικά με το πολύπαθο ειρηνευτικό σχέδιο στη Μέση Ανατολή, καθώς και για την κατάσταση στο γειτονικό Ιράκ.

Η κίνηση του Ασάντ να προσεγγίσει και να βελτιώσει τις σχέσεις της χώρας του με την Τουρκία, στενό σύμμαχο των ΗΠΑ όσο και του Ισραήλ στην περιοχή, αποτελεί μια προσπάθεια ώστε να βγει η Συρία από την απομόνωση που της έχουν επιβάλει οι ΗΠΑ στο κλίμα του πολέμου κατά της τρομοκρατίας (οι ΗΠΑ κατηγορούν τη Συρία ότι υποθάλλπει την τρομοκρατία, ότι υποστηρίζει σιωπηρά την αντίσταση κατά των Αμερικάνων στο Ιράκ και, τέλος, ότι προσπαθεί να αποκτήσει όπλα μαζικής καταστροφής) και οι προβληματικές σχέσεις με το Ισραήλ (το Ισραήλ κατηγορεί τη Δαμασκό ότι υποθάλλπει παλαιστινιακές τρομοκρατικές ομάδες, καθώς και τη Χεζμπολάχ, και επιτρέπει τη μεταβίβαση χρημάτων από το Ιράν προς τις τρομοκρατικές ομάδες).

Έτσι, Ισραηλινοί αξιωματούχοι παρουσίασαν σειρά αιτημάτων στις τουρκικές αρχές προκειμένου να διατυπωθούν στη Συρία κατά τη διάρκεια της επίσκεψης Ασάντ, προτείνοντας κατ' αυτόν τον τρόπο στην Τουρκία διαπραγματευτικό ρόλο μεταξύ Ισραήλ – Συρίας.

ΕΞΟΜΑΛΥΝΣΗ ΣΤΗ ΣΧΕΣΗ ΑΙΓΥΠΤΟΥ-ΙΡΑΝ.

ΔΙΑΘΕΣΗ ΤΕΧΕΡΑΝΗΣ ΓΙΑ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ ΜΕ ΗΠΑ

Τον τελευταίο καιρό, παρατηρείται έντονη διπλωματική δραστηριότητα μεταξύ Ιράν και Αιγύπτου, με σκοπό τη βελτίωση των διμερών επαφών τους. Σύμφωνα με δηλώσεις του Αιγύπτιου Υπουργού Εξωτερικών και του Ιρανού Αντιπροέδρου, οι δύο χώρες αποφάσισαν να αποκαταστήσουν τις μεταξύ τους σχέσεις και να θεωρήσουν το ζήτημα της συμφωνίας ειρήνης Αιγύπτου-Ισραήλ στο Camp David, το 1978, ως ανήκον στο παρελθόν. Το τελευταίο είχε δράσει καταλυτικά για την επαφή των δύο κρατών, καθώς ο τότε Αιγύπτιος Πρόεδρος Ανουάρ Σαντάτ όχι μόνο είχε υπογράψει συνθήκη ειρήνης με το Ισραήλ αλλά είχε παράσχει και άσυλο στον ανατραπέντα, από την ισλαμική επανάσταση, Σάχη. Σήμερα, ο Υπουργός Εξωτερικών της Αιγύπτου δηλώνει πια έτοιμος να συνεργαστεί με την Τεχεράνη για την εγκαθίδρυση «της δικαιοσύνης στα κατεχόμενα εδάφη της Παλαιστίνης, και για την προώθηση της σταθερότητας και της ειρήνης στη Μέση Ανατολή».

Σε μια προσπάθεια βελτίωσης των σχέσεων μεταξύ των δύο χωρών, το Δημοτικό Συμβούλιο της Τεχεράνης αποφάσισε να μετονομάσει τον δρόμο που έφερε το όνομα του δολοφόνου του Προέδρου Σαντάτ σε Ιντιφάντα. Σύμφωνα με δηλώσεις του Υπουργείου Εξωτερικών της Τεχεράνης, αυτή η απόφαση αποτελεί βήμα προς την κατεύθυνση της εξομάλυνσης των σχέσεων Ιράν-Αιγύπτου και της οικοδόμησης εμπιστοσύνης μεταξύ τους.

Ο Υπουργός Εξωτερικών του Ιράν δήλωσε, ακόμη, πως η χώρα του είναι διατεθειμένη να επαναλάβει το διάλογο με τη Ουάσινγκτον, εφόσον όμως αυτός βασίζεται στον «αμοιβαίο σεβασμό» και στην αναγνώριση των λαθών, που η

αμερικανική διοίκηση έκανε κατά την Ισλαμική Επανάσταση

ΟΑΣΕ ΚΑΙ ΝΑΤΟ ΕΚΤΟΠΙΖΟΥΝ ΤΗ ΡΩΣΙΑ ΑΠΟ ΤΑ ΤΑΤΖΙΚΟ- ΑΦΓΑΝΙΚΑ ΣΥΝΟΡΑ

Στις 28 Νοεμβρίου 2003 ολοκληρώθηκε η επίσκεψη του πρώτου υποδιευθυντή του FSB (Ομοσπονδιακή Υπηρεσία Ασφαλείας, πρώην KGB) και προϊστάμενου Μεθοριακών Σωμάτων Ασφαλείας της Ρωσίας, Β. Πρόνιτσεφ στο Τατζικιστάν. Η επίσκεψη αυτή εντάσσεται στα πλαίσια των ρωσοτατζικικών επαφών σχετικά με την αναθεώρηση του Συμφώνου του 1993, για την αμοιβαία φύλαξη των κρατικών τους συνόρων με το Αφγανιστάν. Η αναθεώρηση του Ρωσοτατζικικού Συμφώνου αποτελεί το πάγιο αίτημα του Ντουσαμπέ, το οποίο επιθυμεί να συμμετέχει πιο ενεργά στη φύλαξη των νοτίων συνόρων του.

Έτσι, ύστερα από τη σειρά επαφών του Πρόνιτσεφ με τους αξιωματούχους της τατζικικής κυβέρνησης, ο πρώτος δήλωσε ότι οι αντιλήψεις των δύο χωρών σχετικά με την μελλοντική οργάνωση της φύλαξης της νοτίου μεθορίου τους, παραμένουν διαφορετικές. Ωστόσο, έσπευσε να διασκεδάσει την κάθε υπόνοια για το ότι συζητείται η άμεση αποχώρηση των ρωσικών στρατευμάτων από το Τατζικιστάν.

«Οι Ρώσοι συνοριακοί φρουροί ήταν, είναι και θα παραμείνουν στην Τατζικική Δημοκρατία», δήλωσε ο Πρόνιτσεφ. Έτσι, φαίνεται ότι έγινε ουσιαστική διαπραγμάτευση για το θέμα της απόσυρσης των Ρώσων συνοριακών, αλλά αυτό της αναδιοργάνωσής τους. Με άλλα λόγια, το Τατζικιστάν εμμένει στην ενδυνάμωση της στρατιωτικής του παρουσίας στη μεθόριο με το Αφγανιστάν, ενώ η Ρωσία θεωρεί ότι οι ένοπλες δυνάμεις του δεν είναι ακόμα έτοιμες να το αναλάβουν.

Η μεταφορά της ευθύνης για τη φύλαξη των τατζικοαφγανικών συνόρων από τα ρωσικά σώματα

ασφαλείας στα αντίστοιχα τατζικικά προβλέπεται από το Σύμφωνο του 1993. Η ρωσική κυβέρνηση, από την πλευρά της, δεν αρνείται να εκπληρώσει τις συμβατικές της υποχρεώσεις, αλλά επισημαίνει, ότι στην παρούσα κατάσταση, η τατζικική μεθόριος δεν είναι κατάλληλα προετοιμασμένη –από την άποψη των ειδικών στρατιωτικών υποδομών- και οι συνοριακοί φρουροί του υπολείπονται της ειδικής εκπαίδευσης. Για να αυξηθεί, λοιπόν, η αποτρεπτική ικανότητα των τατζικικών ένοπλων δυνάμεων, η Ρωσία παρέχει κάθε δυνατή υλική, τεχνική και εκπαιδευτική βοήθεια στο νεοσύστατο εγχώριο συνοριακό σώμα. Κατά την περίοδο της παραμονής της στο τατζικικό έδαφος, πάνω από 30 χιλιάδες ντόπιοι αξιωματούχοι εκπαιδεύτηκαν στις ρωσικές βάσεις για να μπορούν να αναλάβουν τα νέα τους καθήκοντα.

Από την άλλη πλευρά, η επιδίωξη του Ντουσαμπέ για την αυτόνομη φύλαξη των συνόρων του υποστηρίζεται από την ΕΕ και τις ΗΠΑ. Έτσι, ο λόρδος Ρόμπερτσον υποσχέθηκε, κατά τη διάρκεια της επίσκεψής του στην περιοχή το Σεπτέμβριο, ότι το ΝΑΤΟ και ο ΟΑΣΕ θα ανοίξουν στο Ντουσαμπέ ένα εκπαιδευτικό κέντρο για την προετοιμασία των συνοριακών φρουρών της ευρύτερης περιοχής της Κεντρικής Ασίας. Η ΕΕ, από την πλευρά της, παραχωρεί, μέσω προγράμματος TACIS, 12 εκατομμύρια ευρώ για την ενίσχυση των τατζικικών συνόρων. Οι Αμερικανοί, τέλος, είναι πρόθυμοι να κατασκευάσουν μια γέφυρα στον Αμού Ντάρια, η οποία θα ενώσει το Τατζικιστάν με το Αφγανιστάν και θα τονώσει, γενικώς, τις εμπορικές, τουριστικές και πολιτιστικές συναλλαγές μεταξύ των δύο χωρών. Την γέφυρα αυτή πρόκειται να φυλάξουν Τατζικοί συνοριακοί φρουροί.

Οι προαναφερθείσες κινήσεις είναι δυνατόν να συμβάλλουν στην περιφερειακή ασφάλεια. Ωστόσο, οι Ρώσοι στρατιωτικοί επισημαίνουν ότι τα αφγανοτατζικικά σύνορα αποτελούν το μοναδικό φραγμό στον δρόμο των αφγανικών ναρκωτικών προς τη Ρωσία και τη Δύση. Σύμφωνα με τα επίσημα στοιχεία, τα 70% του οπίου και, σχεδόν, τα 100% της ηρωίνης, που περνάει

μέσω της Ρωσίας στις ευρωπαϊκές χώρες, προέρχεται από το Αφγανιστάν. Μάλιστα, ύστερα από την κατάργηση του καθεστώτος των Ταλιμπάν, η παραγωγή οπίου στη χώρα αυτή ξεπέρασε κάθε προηγούμενο. Ούτε η στρατιωτική παρουσία του ΝΑΤΟ, ούτε η οικονομική και θεσμική εξυγίανση του Αφγανιστάν μπόρεσαν να περιορίσουν την παραγωγή αυτή. Σήμερα, η ΕΕ και οι ΗΠΑ οφείλουν να αναρωτηθούν εάν, υποστηρίζοντας την ανάπτυξη των απροετοίμαστων και άπειρων τατζικικών μεθοριακών φρουρών στα καίρια σημεία της συνοριακής γραμμής μεταξύ της Ανατολής και της Δύσης, θα ανοίξουν διάπλατα τις ευρωπαϊκές «πόρτες» στα αφγανικά ναρκωτικά.

H PEPSI ΚΑΤΑΚΤΑ ΤΟ ΙΡΑΚ

Πρόσφατα, η Wall Street Journal γνωστοποίησε ότι υπεγράφη συμφωνία ανάμεσα στην εταιρία παραγωγής αναψυκτικών (Pepsico) και την Baghdad Soft Drinks για την προώθηση των προϊόντων της Pepsico στην ιρακινή αγορά. Η Pepsico, η οποία παράγει το παγκοσμίως γνωστό αναψυκτικό Pepsi, δραστηριοποιούταν στην περιοχή και πριν την επιβολή του εμπάργκο στη χώρα το 1990.

Το αξιοσημείωτο, μάλιστα, είναι ότι η Μέση Ανατολή είναι μια από τις λίγες περιοχές παγκοσμίως όπου η Pepsi έχει επικρατήσει της μεγάλης αντιπάλου της, Coca Cola. Αυτό συνδέεται με την αντίληψη που επικρατεί στις αραβικές χώρες ότι η Coca Cola είναι φιλο-ισραηλινή εταιρία αφού κατέχει τα 2/3 της αγοράς των αναψυκτικών στο Ισραήλ. Παράλληλα, οι εγχώριοι παραγωγοί αναψυκτικών προσπαθούν να μπούκοτάρουν τα αμερικανικά προϊόντα, προωθώντας τα εγχώρια.

H ΥΠΟΘΕΣΗ ΤΗΣ ΤΡΑΠΕΖΑΣ AL MEDINA ΣΤΟ ΛΙΒΑΝΟ

Στα μέσα του 2003 η κατάρρευση της τράπεζας al-Medina στον Λίβανο δημιούργησε έναν τεράστιο θόρυβο και πέρα από τη Μέση Ανατολή ο τραπεζικός τομέας του Λιβάνου είναι ίσως ο μεγαλύτερος στον κόσμο με βάση το μέγεθος της χώρας, με καταθέσεις που φτάνουν περίπου τα 40 δισεκατομμύρια δολάρια σε περισσότερες από 70 τράπεζες.

Η τράπεζα al-Medina ήταν μια από τις μεγαλύτερες τράπεζες και η κατάρρευσή της δεν ήταν μια συνηθισμένη τραπεζική-επιχειρηματική αποτυχία. Πάνω από ένα δισεκατομμύριο δολάρια εξαφανίστηκαν και, σύμφωνα με διάφορες πηγές, η τράπεζα ήταν αναμειγμένη σε «ξέπλυμα χρημάτων» της ρωσικής μαφίας, ισλαμικών ιδρυμάτων σαουδαραβικής βάσης και του καθεστώτος του Σαντάμ Χουσεΐν. Την τράπεζα ελέγχουν δύο οικογένειες, οι Abu Ayash και οι Qoleilat.

Σύμφωνα με λιβανικές πηγές, η τράπεζα αγόραζε ακίνητη περιουσία σε υπερτιμημένες αξίες, με τον όρο οι πωλητές να καταθέσουν τα κέρδη τους από την πώληση στην τράπεζα. Λάμβαναν τότε ένα βιβλιάριο λογαριασμού τραπεζής, σφραγισμένο και έγκυρο, το οποίο όμως δεν καταγραφόταν ποτέ στα βιβλία της τράπεζας. Η τράπεζα πρόσφερε επιτόκιο πολύ υψηλότερο από αυτό της αγοράς για αυτούς τους «λογαριασμούς» και οι πελάτες εκταμίευαν ρευστό τακτικά. Πολλές από αυτές τις ενέργειες καλύπτονταν από παραποιήσεις εγγράφων προς τη λιβανική Επιθεώρηση Τραπεζών.

Το σύστημα αυτό, τα τελευταία χρόνια, ωφελούσε κυρίως το ιρακινό καθεστώς, το οποίο διοχέτευε κεφάλαια σε υψηλόβαθμους του συριακού καθεστώτος και αυτοί, με την σειρά τους, εκμεταλλεζόμενοι την ουσιαστική ανυπαρξία ανεξάρτητου ελέγχου τραπεζών, τα κατέθεταν με τον ήδη αναφερθέντα τρόπο στην al-Medina.

Στις αρχές του 2003, με τον πόλεμο προ των πυλών, η στρόφιγγα των ιρακινών κεφαλαίων έκλεινε. Λόγω των έντονων φημών για χρεωκοπία της τράπεζας, παρενέβη η Κεντρική Τράπεζα, άρχισε έρευνα και άγγωσε τα κεφάλαια των δύο οικογενειών. Μέσα σε λίγες ημέρες, όμως, ο Διοικητής της Κεντρικής Τράπεζας σταμάτησε κάθε έλεγχο με τη δικαιολογία ότι οι δύο οικογένειες είχαν τα κεφάλαια για να καλύψουν τους καταθέτες.

Η υπόθεση διένυσε ολόκληρο το 2003, με υποσχέσεις των δύο οικογενειών για κεφάλαια σε ευρωπαϊκές τράπεζες που θα κάλυπταν τους καταθέτες, αλλά που τελικά δεν υπήρχαν, με νέες αποφάσεις της Κεντρικής Τράπεζας για ελέγχους, που μετά από λίγο ανακαλούνταν, με κλήσεις ή και εντάλματα από τους εισαγγελείς, που δεν εκτελούνταν, και με παρεμβάσεις πολιτικών σε εφημερίδες και κανάλια για μη περαιτέρω έρευνα στο θέμα. Τον Ιανουάριο του 2004, αδιευκρίνιστης προέλευσης κεφάλαια κάλυψαν τα προβλήματα πίστης της τράπεζας και η οποιαδήποτε πιθανότητα για έλεγχο της, έσβησε.

Η υπόθεση της τράπεζας al-Medina αναδεικνύει το μεγαλύτερο, ίσως, εμπόδιο για την ανάκαμψη της λιβανικής οικονομίας: την αδυναμία της κυβέρνησης να εγκαταστήσει ένα περιβάλλον με κανόνες και διαφάνεια για το τραπεζικό σύστημα, ώστε να πάψει να αποτελεί εργαλείο πολιτικού πελατειακού συστήματος. Η κατάσταση αυτή δημιουργεί, επίσης, δυνατές χρηματοδότησης τρομοκρατικών δικτύων.

ΕΠΙΣΗΜΑΝΣΕΙΣ

Πυκνές επαφές μεταξύ Ισραηλινών και Ιορδανών αξιωματούχων καταγράφονται το τελευταίο διάστημα. Η Ιορδανία είναι εξαιρετικά ανήσυχη από το γεγονός ότι το τείχος ασφαλείας, που κατασκευάζει το Ισραήλ, αναμένεται να περικλείσει και να αποκόψει από τα παλαιστινιακά εδάφη δεκατρία παλαιστινιακά χωριά με 11.700 κατοίκους. Επίσης, η κατασκευή του τείχους θα δημιουργήσει πολύ σημαντικά προβλήματα στην καθημερινή ζωή των Παλαιστινίων. Η Ιορδανία φοβάται ότι η επιδείνωση των ήδη αφόρητων συνθηκών διαβίωσης ίσως αναγκάσει μεγάλο αριθμό Παλαιστινίων να καταφύγουν στην χώρα αυτή, αυξάνοντας ακόμη περισσότερο τον αριθμό των εκεί ομοεθνών τους, με αποσταθεροποιητικές συνέπειες για το καθεστώς. Οι διαπραγματεύσεις φαίνεται να αποτυγχάνουν και δεν αποκλείεται η Ιορδανία να προσφύγει στο Διεθνές Δικαστήριο.

Διεθνείς παρατηρητές προβλέπουν ότι η κυβέρνηση Σαρόν είναι μάλλον επισφαλής και ότι, λόγω των σκανδάλων, που εμπλέκουν την οικογένεια Σαρόν, η κυβερνητική κρίση δεν είναι μακριά. Πάντως, ο Σαρόν φαίνεται αποφασισμένος να προχωρήσει στην διάλυση κάποιων εποίκισμών στη Γάζα. Σε κάθε περίπτωση, ως μην υποτιμούμε τις ικανότητες επιβίωσης του Άρικ.

Σύμφωνα με αραβική εφημερίδα, με κυκλοφορία στο Λονδίνο, αξιόπιστη αιγυπτιακή πηγή αποκάλυψε ότι, πρόσφατα, πραγματοποιήθηκε συνάντηση στη Λωρίδα της Γάζας, μεταξύ δύο σημαντικών ηγετών της Χαμάς και του καθηγητή Steve Cohen, εκπροσώπου ενός γνωστού εβραϊκού ινστιτούτου στις ΗΠΑ. Η συνάντηση έγινε μετά από αιγυπτιακές προσπάθειες, αλλά και αφού αμφότερες οι πλευρές δήλωσαν έτοιμες για κάτι τέτοιο. Σύμφωνα με την ίδια πηγή, η Χαμάς έχει επιδιώξει και άλλες παρόμοιες επαφές με Αμερικανούς, με σκοπό να απαλειφθεί το όνομά της από τη λίστα των «τρομοκρατικών οργανώσεων».

Ο Υπουργός Ύδατος και Ηλεκτρικής Ενέργειας της Σαουδικής Αραβίας είχε συνάντηση, στις 7 Ιανουαρίου, τόσο με τον Τούρκο όσο και με τον Σύρο πρέσβη στο βασίλειο, με σκοπό να συζητηθούν ζητήματα κοινού ενδιαφέροντος.

I.I.S

ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΔΙΕΘΝΩΝ ΣΧΕΣΕΩΝ
ΠΑΝΤΕΙΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ &
ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ
Χιλλ 3-5, 105 58 Αθήνα
Τηλ.: 210 33.12.325 Fax.: 210 33.13.575
Δικτυακός χώρος: www.idis.gr